

Az Országos Polgárőr Szövetség

Etikai Kódexe

I. Bevezetés

A polgárőr önként vállal kötelezettséget az ország közrendje és közbiztonsága fenntartásának segítésében, a határőrizetben, a környezet- és természetvédelemben, a veszélyhelyzetek megelőzésében és kezelésében, a társadalmi bűnmegelőzésben való lakossági részvételben, illetve az önkormányzatok és a lakosság közötti bizalom erősítésében, továbbá a helyi közbiztonság közösségi védelme érdekében a lakosok közösségei által meghatározott feladatok ellátásában.

Az Országos Polgárőr Szövetség (a továbbiakban: OPSZ) tagjai különleges közfeladatot látnak el.

A polgárőrségek az egyesülési jogról szóló 1989 évi II. törvény (a továbbiakban: Etv.) alapján létrejött társadalmi szervezetek, illetve ilyen szervezetek szövetsége. E szervezetek közül több szervezet közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú szervezetnek minősül. A polgárőr szervezetek működésére az Etv-ben foglalt rendelkezéseken túl a polgárőrsegről szóló 2006. évi LII. törvény, továbbá a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény előírásai irányadóak.

Jelen Etikai Kódex (a továbbiakban: Kódex) a különleges közfeladat követelményeihez igazodó etikai szabályok alaptéziseit tartalmazza, amelyek a hivatkozott jogszabályi előírások mellett, azok hatását erősítve érvényesülnek.

II. Célja

Jelen Kódex elsődleges célja, hogy a benne foglalt magatartási szabályok deklarációjával:

- a polgárőrség tagjainak a jogszabályok eszközein túl morális alapot nyújtson a vállalt közfeladat teljesítése során felmerülő döntésekhez;
- megfelelő védelmet nyújtson mindazok számára, akik normakövető módon járnak el;
- mértékül szolgáljon a kifogásolható, a polgárőrhez nem méltó magatartások felismeréséhez;
- a társadalom tagjai számára megismerhetővé és számon kérhetővé tegye az egyesületek és a szövetség tagjaitól elvárható erkölcsi követelményeket;
- segítse elő a polgárőrség társadalmi megbecsültségének növelését, erősítse az állampolgároknak a polgárőrségbe vetett bizalmát.

III. A Kódex hatálya

1. A Kódex hatálya az OPSZ valamennyi tagjára kiterjed.
2. Nem terjed ki a szabályzat hatálya az előzetes nyilvántartásba vett egyéni és társas vállalkozásokra, valamint az ideiglenes igazolvánnyal rendelkező személyekre.

IV. A polgárőr kötelessége

A polgárőr tevékenységét az alábbi szempontok messzemenő figyelembe vételével köteles végezni:

1. A köz szolgálatáról és a polgárőrséghez tartozásról

A polgárőr olyan mozgalom tagja, amelytől az állampolgárok a közbiztonság, a közrend fenntartását, életük, testi épségük, vagyonuk, életminőségük védelmét, a bűnalkalmak csökkentését, a bűn megelőzését várják. A polgárőr tevékenysége önként vállalt közfeladat, amelyet a törvényekben kifejeződő társadalmi akaratnak megfelelően, a közjó figyelembevételével, a társadalom által biztosított lehetőségei szerint lát el. A polgárőr lojális a polgárőr szövetséghez és az egyesülethez, tevékenységével erősíti az egységet, az egymás iránti bizalmat és a szervezet jó hírnevét.

A polgárőr sem szolgálatban, sem magánéletében nem tanúsíthat olyan magatartást, amely rombolja a polgárőrség társadalmi elismertségét, megítélését, összeegyeztethetetlen a mozgalom szellemiségével, a társadalmi bűnmegelőzés és a közbiztonság megóvásának érdekeivel.

2. A polgárőrmunkáról

A polgárőri tevékenység olyan önként vállalt szolgálat, amellyel szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, és amely odaadást, elkötelezettséget kíván, továbbá feltételezi, hogy a polgárőr alapvetően belső meggyőződésből szolgálja a közösséget. A polgárőr a vállalásában foglaltak szerint, az előírások betartása mellett, tudása legjavát nyújtja.

3. A tisztességről

A polgárőr becsületes, fegyelmezett, kötelességtudó, visszautasít minden olyan tartalmú nyílt vagy burkolt kérést, ajánlatot, amely a hatályos jogszabályok előírásaitól történő eltérésre irányul. Elutasítja a korrupciót, annak valamennyi formája ellen fellép. Elutasít továbbá minden olyan ajándékot, előnyt vagy szívességet, amely alkalmas lehet tevékenysége elfogulatlanságának megkérdőjelezésére. A tudomására jutott információkat előny szerzésére és hátrány okozására nem használhatja, annak még a látszatát is elkerüli.

4. Az erőszakról

A polgárőr erőszakot csak kivételesen, kizárólag a törvényes cél elérése érdekében, jogszerű formában, az arányosság elvének figyelembe vételével, a szükséges mértékben alkalmaz, és mindenkor törekszik a következmények mérséklésére. Kerüli a hatalmaskodást és az önkényes erőszak minden formáját.

5. A hátrányos megkülönböztetés tilalmáról

A polgárőr feladatai ellátása során elismeri és védi az emberi méltóságot, tiszteletben tartja a személyiségi jogokat. Nemre, korra, állampolgárságra, etnikai hovatartozásra, vallási és politikai meggyőződésre, társadalmi és vagyoni helyzetre tekintet nélkül, elfogulatlanul jár el.

6. Az emberségről és a segítségnyújtásról

A polgárőr tevékenysége során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz, és másoktól sem tűr el kínzást, könyörtelen, embertelen vagy megalázó bánásmódot. Empátiával fordul embertársai felé, védelmet és segítséget nyújt a rászorulóknak.

7. A bajtársiasságról

A polgárőr szorosan együttműködik polgárőrtársaival, valamint a helyi önkormányzatokkal, az állami és önkormányzati szervezetekkel, a rendőrség, a határőrség, a katasztrófavédelem, illetve a vám- és pénzügyőrség szerveivel, a környezet- és természetvédelmi szervezetekkel, a hivatásos önkormányzati és az önkéntes tűzoltóságokkal, a mezei- és természetvédelmi őrszolgálatokkal, valamint a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamarával.

A polgárőr az együttműködő partnerekkel kulturáltan, a kölcsönös tisztelet és megbecsülés szellemében érintkezik, részükre önzetlen támogatást, segítséget nyújt, továbbá a problémák megoldását elősegítő légkör kialakítására törekszik. Áldozatkészen védi társai életét, testi épségét, jó példát mutat polgárőrtársainak, fellép a jogsértést elkövető vagy erkölcstelen magatartást tanúsító polgárőrökkel szemben.

A polgárőr nem tanúsíthat társaival szemben önző, kirekesztő magatartást.

8. A felelősségről

A polgárőr szolgálati feladatai végrehajtásáért, döntéseiért jogi, erkölcsi és anyagi értelemben is felelősséggel tartozik. A döntés kötelezettségét mindenkor aktívan vállalja, a felelősséget másra alaptalanul nem hárítja át, hibás döntései következményeit orvosolja. Tudatában van annak, hogy saját személyén túl az egész polgárőrmozgalom megítéléséért is felelős.

9. A munka minőségéről

A polgárőr jól ismeri a tevékenységét szabályozó előírásokat, önként vállalt munkáját magas színvonalon, jogszerűen és szakszerűen, hatékonyan, az állampolgárok megaláztatására végzi. Bővíti szakmai ismereteit, fejleszti képességeit, az elkövetett hibák elemzésével mindent megtesz azok jövőbeni elkerülése érdekében.

10. Az információról

A polgárőr betartja a titok- és adatvédelmi rendelkezéseket, ezen túlmenően a szolgálatban és a magánéletben egyaránt kerül minden olyan megnyilvánulást, amely a szervezetről, annak tevékenységéről, feladatairól, valamint tagjairól félreérthető, félrevezető vagy szükségtelen információk nyilvánosságra jutását teszi lehetővé.

A polgárőr használja fel a sajtó- és társadalmi kapcsolatait a polgárőrség céljainak mind hatékonyabb megvalósulása érdekében.

Minden polgárőr – amennyiben az egyesületi vagy szövetségi szabályzatok másként nem rendelkeznek - szabadon nyilatkozhat a saját tevékenységéről, nyilatkozata azonban nem sértheti másik polgárőr vagy a polgárőrszervezet érdekeit, nem tartalmazhat szolgálati vagy magántitkot, valamint nem sérthet személyiségi jogokat.

11. A megjelenésről

A polgárőr megjelenésével emelje a polgárőrmozgalom társadalmi megbecsültségét, ébresszen tiszteletet és bizalmat a polgárőrség iránt.

A polgárőr ápolts, igényes, ruhája (formaruhája) és egyéb öltözéke tiszta, rendezett, mindig az alkalomhoz illő.

A polgárőr rendben és tisztán tartja környezetét, ezzel példát mutat polgárőrtársainak és a társadalom más tagjának egyaránt

A polgárőr szolgálatban való megjelenése olyan, hogy polgárőr mivolta mindenki számára egyértelmű legyen.

A polgárőr hatósági jellegre utaló, megtévesztésre alkalmas ruházatot, egyéb jelzést vagy címet, rangjelzést nem használhat, illetve gépjárművén csak a polgárőrségre utaló feliratot helyezhet el, tevékenysége során olyan mellényt köteles viselni, amelyen jól látható Polgárőrség felirat van.

12. A vezetőkről

A polgárőrvezető tiszteletben tartja a polgárőrök méltóságát, megbecsüléssel és részrehajlás nélkül irányítja őket. Személyes példamutatásával is ösztönzi társait, kikéri véleményüket, tanácsokkal és iránymutatásokkal is segíti munkavégzésüket. Az irányítása alá tartozó polgárőrökkel szemben magas szintű követelményeket támaszt, a számonkérésben következetes. Nem alakít ki egyszemélyes vezetést, betartja a kollektív döntés-egyéni felelősség elvét.

A polgárőrvezető nem alkalmazhat hátrányos megkülönböztetést, döntései nem lehetnek szubjektívek, minden polgárőrt (szövetségi vezetőként: polgárőrszervezetet) egyenrangú partnerként kezel.

A polgárőrvezető döntéseit nem befolyásolhatják egyéni érdekek vagy szimpátiák, esetleg antipátiák.

13. A szolgálaton kívüli magatartásról és a közbizalomról

A polgárőr magánéletében is példamutató magatartást tanúsít, nem sérti a közérkölc és a jó ízlés szabályait. Lehetőségei szerint törekszik a kiegyensúlyozott családi élet megteremtésére, szabadidejében nem folytat olyan tevékenységet, amely ellentétes a polgárőrmozgalom céljaival és az elfogulatlanság követelményével.

A polgárőr nem folytathat olyan tevékenységet, nem tanúsíthat olyan magatartást, amely közfeladatához méltatlan, vagy amely pártatlan, befolyástól mentes tevékenységét veszélyeztetné.

A polgárőr úgy alakítja kapcsolatrendszerét, hogy ne kerüljön szolgálati jogosultságaival, kötelezettségeivel ellentétes függőségi helyzetbe. Polgárőri mivoltával semmilyen módon nem él vissza.

A polgárőri szolgálat közbizalmon alapuló tevékenység, ezért a polgárőr szolgálaton kívül sem tanúsít olyan magatartást, amely előidézné annak elvesztését, vagy megingatná a polgárőrség tekintélyét.

Közbizalommal való visszaélést jelent különösen:

- a szándékos bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés elkövetése;
- az italozó életmód folytatása, kábítószer fogyasztása;
- a bűnözőkkel nem szolgálati célú, elvtelen kapcsolat fenntartása;
- a visszatérően megbotránkozató magatartás tanúsítása, vagy olyan szervezet tevékenységében való részvétel, amelynek célja alkotmányellenes, vagy jogszabálysértő.

14. A polgárőr pártsemlegességéről

A polgárőr egyesületek és azok tagjai pártoktól függetlenek, azoktól támogatást nem kaphatnak, országgyűlési, helyi és kisebbségi önkormányzati képviselőjelöltet nem állíthatnak és nem támogathatnak.

A polgárőr tevékenysége során nem szolgálhat pártpolitikai érdekeket, polgárőrként semmilyen módon nem vehet részt:

- politikai kampányban;
- választási kampányban;
- politikai rendezvény biztosításában;
- politikai tüntetésen vagy demonstrációban.

Szünetel az egyesületi viszonya annak a polgárőrnek, akit az országgyűlési képviselői, európai parlamenti képviselői, illetve a főpolgármesteri, polgármesteri, a helyi és kisebbségi önkormányzati képviselői választáson jelöltként nyilvántartásba vettek. A szünetelés időtartama jelöltségének nyilvántartásba vételétől a választás befejezéséig, illetve megválasztása esetén a mandátuma igazolásáig tart.

A szünetelés időtartama alatt a polgárőr az egyesületi viszonyából származó jogait nem gyakorolhatja (pl. formaruhát, polgárőr mellényt nem viselhet), az azzal kapcsolatos kötelezettségek őt nem terhelik.

Ha a polgárőr az országgyűlési vagy európai parlamenti képviselő-, főpolgármester-, illetve polgármesterjelöltként vagy helyi és kisebbségi önkormányzati képviselőként nyilvántartásba vett tagja a jelöltségtől visszalépett, vagy őt nem választották meg, az eredeti polgárőr egyesületnél folytatja tevékenységét.

Amennyiben a választói akarat és bizalom eredményeként képviselőnek főpolgármesternek, polgármesternek megválasztják, az őt támogató pártot polgárőrként nem népszerűsítheti, a többi párttól (képviselőről) polgárőrként nem nyilatkozhat.

- A polgárőr országgyűlési vagy európai parlamenti képviselőként, főpolgármesterként, illetve polgármesterként vagy helyi és kisebbségi önkormányzati képviselőként köteles az egyetemes polgárőrmozgalom érdekében úgy eljárni, hogy e tevékenysége segítse elő a polgárórság társadalmi megbecsültségének növelését, erősítse az állampolgároknak a polgárórságba vetett bizalmát.

A pártsemlegességgel kapcsolatos rendelkezések megsértése súlyos etikai vétséget képez, amely a mozgalomból történő kizárást vonja maga után.

15. A büntetlenségről

A polgárőrnek büntetlennek, a polgárőrvezetőnek -lehetőség szerint- fedhetetlennek kell lennie.

A polgárőr belépéskor nyilatkozatot tölt ki abból a célból, hogy előéletét az egyesület elnöksége megvizsgálhassa, valamint nyilatkozik arról, hogy ellene nem folyt és nem folyik büntetőeljárás vagy kiemelt szabálysértés elkövetése miatti szabálysértési eljárás.

A polgárőr 24 órán belül köteles jelezni, amennyiben eljárás indult ellene, legyen az akár büntető, akár szabálysértési eljárás.

16. A többszörös tagságról

A polgárőr az egyesülési szabadság elvére figyelemmel több polgárőr egyesület tagja lehet. Az OPSZ tagja azonban nem lehet tagja az adott települési önkormányzat illetékességi területéhez tartozó bármely településen működő másik polgárőr egyesületnek.

A vezető tisztségviselő egyidőben több polgárőr egyesületben is vállalhat vezető tisztséget, azonban nem lehet vezető tisztségviselő az adott települési önkormányzat illetékességi területéhez tartozó bármely településen működő másik polgárőr egyesületben.

V. Az etikai – fegyelmi vizsgálat

Az etikai vizsgálat lefolytatásának szabályait az OPSZ Etikai, Fegyelmi Eljárási Szabályzata tartalmazza, (a továbbiakban:EFESZ), amely e Kódex elválaszthatatlan részét képezi.

VI. Vegyes rendelkezések

Jelen Kódex rendelkezéseit az elnökség tagjai haladéktalanul ismertetik saját szövetségük tagegyesületeinek tagjaival. A polgárőr egyesületek tagjai nyilatkozatot írnak alá, hogy a Kódex rendelkezéseit megismerték, azokat megértették, és azokat magukra nézve kötelező érvényűnek tekintik.

A Kódex előírásainak betartásáért az egyesületek vezetői felelősek.

Jelen Kódexet az OPSZ elnöksége a 2007. január hó 19. napján megtartott ülésén, az **ELN/3/2007** számú határozatával elfogadta, és azt ugyanezen a napon hatályba léptette.

Budapest, 2007. január 19-én.